

GIÁO DỤC CẢM XÚC - XÃ HỘI CHO TRẺ MẦM NON TRONG BỐI CẢNH BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU: TIẾP CẬN TỪ GÓC ĐỘ TÂM LÝ PHÁT TRIỂN

Nguyễn Thị Thoai Mỹ^{1,*}, Bùi Văn Trang Em

¹Trường Sư phạm, Đại học Cần Thơ

*Email liên hệ: thoaimy@ctu.edu.vn

Tóm tắt: Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng tác động sâu sắc đến đời sống xã hội và tinh thần con người, trẻ mầm non – đối tượng yếu thế về mặt thể chất và tâm lý – đang đứng trước những thách thức mới trong quá trình phát triển toàn diện, đặc biệt là lĩnh vực cảm xúc - xã hội. Bài viết tiếp cận vấn đề giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non từ góc độ tâm lý phát triển, nhằm làm rõ vai trò, nội dung và định hướng giáo dục năng lực này trong điều kiện môi trường đang biến đổi. Với phương pháp phân tích - tổng hợp tài liệu, bài viết luận giải cơ sở lý luận của giáo dục cảm xúc - xã hội và mối liên hệ giữa sự phát triển tâm lý trẻ với các tác nhân môi trường. Kết quả nghiên cứu đề xuất một số định hướng giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non một cách bền vững, phù hợp với thực tiễn giáo dục hiện đại và thích ứng với bối cảnh biến đổi khí hậu.

Từ khóa: Cảm xúc xã hội, biến đổi khí hậu, tâm lý phát triển, trẻ mầm non

EMOTIONAL EDUCATION - SOCIALIZATION FOR PRESCHOOLERS IN THE CONTEXT OF CLIMATE CHANGE: A DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY PERSPECTIVE

Nguyen Thi Thoai My^{1,*}, Bui Van Trang Em

¹School of Education, Can Tho University

*Email: thoaimy@ctu.edu.vn

Abstract: In the context of climate change increasingly impacting social life and human spirit, preschool children – a vulnerable group in terms of physical and psychological aspects – are facing new challenges in their holistic development, particularly in the area of emotional and social skills. This article approaches the issue of emotional and social education for preschool children from a developmental psychology perspective, aiming to clarify the role, content, and direction of educating this competency in a changing environment. Using an analysis and synthesis method, the article discusses the theoretical basis of emotional and social education and the relationship between children's psychological development and environmental factors. The research results propose several sustainable directions for emotional and social education for preschool children that align with modern educational practices and adapt to the context of climate change.

Keywords: Emotional social skills, climate change, developmental psychology, preschool children.

Nhận bài: 10/06/2025

Phản biện: 10/07/2025

Duyệt đăng: 15/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những thập niên gần đây, biến đổi khí hậu không chỉ là thách thức mang tính môi trường mà còn đặt ra những vấn đề nghiêm trọng đối với sức khỏe tinh thần và sự phát triển toàn diện của con người, đặc biệt là trẻ em. Các nghiên cứu gần đây chỉ ra rằng trẻ em ngày càng bộc lộ cảm giác lo âu, bất an và bất lực trước những tác động tiêu cực của khí hậu như thiên tai, ô nhiễm và biến động thời tiết cực đoan (Hickman et al., 2021; Malboeuf-Hurtubise et al., 2024). Trong bối cảnh đó, trẻ mầm non – nhóm đối tượng đang trong giai đoạn nhạy cảm của sự phát triển cảm xúc và xã hội – có nguy cơ chịu ảnh hưởng sâu sắc đến tâm lý và hành vi. Theo Vergunst và Berry (2022), việc tiếp xúc sớm với các hiện tượng môi trường bất lợi có thể gây ra những hậu quả lâu dài về mặt cảm xúc, từ đó ảnh hưởng đến khả năng thích ứng và phát triển nhân cách của trẻ.

Xuất phát từ yêu cầu cấp thiết của thực tiễn, việc giáo dục cảm xúc - xã hội (social-emotional

learning - SEL) cho trẻ mầm non trong bối cảnh biến đổi khí hậu không chỉ là nội dung cần thiết về mặt giáo dục mà còn là giải pháp mang tính dự phòng nhằm hỗ trợ trẻ hình thành năng lực thích nghi và phát triển tinh thần bền vững. Tâm lý học phát triển khẳng định rằng giai đoạn từ 3 đến 6 tuổi là thời kỳ vàng để trẻ tiếp nhận, biểu đạt cảm xúc và phát triển kỹ năng xã hội cơ bản như đồng cảm, hợp tác, chia sẻ (Denham, 1998; Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Như Mai & Đinh Thị Kim Thoa, 2014). Tuy nhiên, những tác động từ môi trường sống đang thay đổi nhanh chóng có thể làm gián đoạn hoặc gây khó khăn cho quá trình này nếu không có những định hướng sư phạm phù hợp (Cuartas et al., 2025; Darling-Churchill & Lippman, 2016). Do vậy, việc tiếp cận giáo dục cảm xúc - xã hội từ góc nhìn phát triển tâm lý trẻ trong điều kiện môi trường biến động là hướng đi cần thiết và giàu ý nghĩa khoa học cũng như thực tiễn.

Mục tiêu của bài viết là phân tích cơ sở lý luận về giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non trong mối liên hệ với các tác nhân môi trường, đặc biệt là biến đổi khí hậu, từ đó đề xuất một số định hướng giáo dục bền vững và thích ứng. Với phương pháp phân tích – tổng hợp tài liệu trong nước và quốc tế, bài viết tập trung làm rõ vai trò của SEL đối với sự phát triển toàn diện của trẻ, các yếu tố tâm lý chịu ảnh hưởng từ môi trường khí hậu, cũng như các nguyên tắc xây dựng chương trình giáo dục cảm xúc - xã hội phù hợp với bối cảnh hiện đại. Kết quả nghiên cứu kỳ vọng sẽ góp phần làm phong phú thêm lý luận giáo dục mầm non trong thời đại biến đổi khí hậu, đồng thời hỗ trợ các nhà giáo dục, nhà hoạch định chính sách và giáo viên mầm non có thêm cơ sở định hướng phát triển năng lực cảm xúc - xã hội cho trẻ một cách khoa học và hiệu quả (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2021; Cefai et al., 2018; Mondì et al., 2021).

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm giáo dục cảm xúc - xã hội (Social Emotional Learning - SEL)

Giáo dục cảm xúc - xã hội (Social Emotional Learning - SEL) được hiểu là quá trình giúp trẻ em phát triển năng lực hiểu và quản lý cảm xúc của bản thân, thiết lập và duy trì các mối quan hệ tích cực, cũng như đưa ra những quyết định có trách nhiệm trong các tình huống xã hội đa dạng (Cefai et al., 2018). Theo mô hình được ủng hộ rộng rãi của Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL), SEL bao gồm năm thành tố cốt lõi: (1) Tự nhận thức – khả năng hiểu cảm xúc, suy nghĩ và giá trị của bản thân; (2) Tự điều chỉnh – khả năng kiểm soát cảm xúc, hành vi và định hướng mục tiêu; (3) Nhận thức xã hội – khả năng đồng cảm, tôn trọng người khác và hiểu bối cảnh xã hội; (4) Kỹ năng quan hệ – khả năng thiết lập và duy trì các mối quan hệ tích cực; và (5) Ra quyết định có trách nhiệm – khả năng đưa ra lựa chọn phù hợp dựa trên đạo đức, chuẩn mực xã hội và hệ quả của hành động (Darling-Churchill & Lippman, 2016; CASEL, trích trong Cefai et al., 2018).

Trong giai đoạn mầm non – thời kỳ nền tảng của sự phát triển nhân cách – giáo dục năng lực cảm xúc - xã hội đóng vai trò quyết định trong việc hình thành khả năng thích ứng, kiên cường và học tập suốt đời (Denham, 1998; Mondì et al., 2021). Trẻ có kỹ năng SEL tốt thường biết cách chia sẻ, hợp tác, giải quyết mâu thuẫn và thể hiện cảm xúc tích cực trong mối quan hệ với người khác (Nguyễn Ánh Tuyết et al., 2014). Đặc biệt trong bối cảnh biến đổi khí hậu đang ảnh hưởng đến môi trường sống và trạng thái tinh thần của

con người, giáo dục cảm xúc - xã hội không chỉ hỗ trợ trẻ điều chỉnh cảm xúc, mà còn là nền tảng giúp các em phát triển năng lực phục hồi tâm lý trước các thách thức môi trường (Vergunst & Berry, 2022; Cuartas et al., 2025).

2.2. Đặc điểm tâm lý phát triển của trẻ mầm non liên quan đến cảm xúc - xã hội

Trẻ mầm non đang ở giai đoạn đầu tiên của sự phát triển nhân cách, nơi nhu cầu an toàn, tình cảm và gắn bó xã hội đóng vai trò nền tảng cho sự hình thành cảm xúc - xã hội. Ở lứa tuổi này, trẻ có nhu cầu được yêu thương, được quan tâm và phản hồi tích cực từ người lớn để cảm nhận giá trị bản thân và phát triển cảm xúc tích cực. Sự gắn bó an toàn với người chăm sóc – đặc biệt là cha mẹ và giáo viên – là yếu tố quyết định đến khả năng điều chỉnh cảm xúc, xây dựng lòng tin và năng lực giao tiếp xã hội sau này (Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Như Mai & Đinh Thị Kim Thoa, 2014; Denham, 1998). Trong bối cảnh biến đổi khí hậu với nhiều bất ổn môi trường, nhu cầu an toàn này càng trở nên cấp thiết, bởi trẻ dễ bị lo âu, bất an khi chứng kiến các hiện tượng thời tiết cực đoan, hoặc khi môi trường sống thiếu ổn định (Hickman et al., 2021; Vergunst & Berry, 2022).

Bên cạnh đó, khả năng nhận biết và diễn đạt cảm xúc của trẻ mầm non vẫn còn non nớt, dẫn đến những khó khăn trong việc hiểu và điều chỉnh hành vi xã hội một cách phù hợp. Trẻ thường thể hiện cảm xúc qua hành vi thay vì lời nói rõ ràng, và chưa có đủ vốn từ để diễn đạt các trạng thái cảm xúc phức tạp như thất vọng, lo âu hay sợ hãi – những cảm xúc có thể phát sinh mạnh mẽ trong điều kiện môi trường thay đổi (Darling-Churchill & Lippman, 2016; Cuartas et al., 2025). Hơn nữa, sự phát triển cảm xúc - xã hội của trẻ phụ thuộc sâu sắc vào môi trường xung quanh – từ gia đình, nhà trường đến cộng đồng – trong việc hướng dẫn, điều chỉnh và làm gương các hành vi xã hội tích cực (Cefai et al., 2018; Bộ GD&ĐT, 2021). Do đó, một hệ sinh thái giáo dục hỗ trợ và thích ứng với bối cảnh khí hậu là cần thiết để đảm bảo sự phát triển cảm xúc - xã hội bền vững cho trẻ.

2.3. Tác động của biến đổi khí hậu đến sự phát triển cảm xúc - xã hội của trẻ

Sự biến đổi khí hậu đang làm thay đổi sâu sắc môi trường sống của con người, trong đó trẻ mầm non – nhóm đối tượng nhạy cảm về cảm xúc và dễ bị tổn thương tâm lý – chịu ảnh hưởng rõ rệt. Các hiện tượng như thiên tai, nắng nóng cực đoan, xâm nhập mặn, và ô nhiễm không khí không chỉ đe dọa sức khỏe thể chất mà còn ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe tinh thần và sự ổn định cảm xúc của trẻ nhỏ. Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng trẻ

em sống trong môi trường thường xuyên đối mặt với các tác nhân khí hậu cực đoan có nguy cơ cao phát triển lo âu, trầm cảm và rối loạn cảm xúc nếu thiếu sự hỗ trợ thích hợp (Vergunst & Berry, 2022; Hickman et al., 2021). Theo Chương trình Giáo dục Mầm non hiện hành, giáo dục cảm xúc – xã hội là một nội dung quan trọng trong sự phát triển toàn diện của trẻ, đặc biệt trong bối cảnh môi trường sống ngày càng bất ổn (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2021).

Biến đổi khí hậu không chỉ tác động trực tiếp đến môi trường sống mà còn gây ra những hệ lụy gián tiếp đến đời sống xã hội và tâm lý trẻ mầm non. Những thay đổi về sinh kế của gia đình, hiện tượng di dân do thiên tai hoặc hạn hán, cũng như sự bất ổn xã hội là những yếu tố có thể dẫn đến stress, lo âu và mất an toàn cảm xúc ở trẻ. Nếu không được trang bị nền tảng năng lực cảm xúc – xã hội vững chắc, trẻ rất dễ rơi vào trạng thái khủng hoảng tâm lý sớm (Cuartas et al., 2025; Malboeuf-Hurtubise et al., 2024). Các nhà tâm lý học phát triển đã nhấn mạnh rằng, khả năng thích ứng của trẻ với các biến động môi trường phụ thuộc lớn vào chất lượng mối quan hệ cảm xúc, môi trường nuôi dưỡng và những kỹ năng xã hội được bồi dưỡng từ sớm (Denham, 1998; Darling-Churchill & Lippman, 2016).

2.4. Mối liên hệ giữa tâm lý phát triển và môi trường biến đổi

Tâm lý phát triển ở trẻ mầm non là một tiến trình linh hoạt, chịu tác động mạnh mẽ từ các điều kiện sinh thái và xã hội. Trẻ em không phát triển trong một “chân không”, mà là trong mối tương tác liên tục với gia đình, nhà trường, cộng đồng và đặc biệt là môi trường tự nhiên – xã hội (Bronfenbrenner, trích dẫn trong Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Như Mai & Đinh Thị Kim Thoa, 2014). Trong bối cảnh biến đổi khí hậu hiện nay, những thay đổi về khí hậu, thiên tai, ô nhiễm và bất ổn xã hội đã trở thành các yếu tố ảnh hưởng gián tiếp nhưng sâu sắc đến sự phát triển tâm lý của trẻ. Như Vergunst và Berry (2022) đã chỉ ra, biến đổi khí hậu có thể làm gia tăng mức độ lo âu, cảm xúc tiêu cực và cảm giác bất lực ở trẻ nhỏ, đòi hỏi quá trình phát triển tâm lý phải thích nghi với điều kiện môi trường mới.

Sự phát triển cảm xúc - xã hội của trẻ mầm non trong bối cảnh hiện đại không thể tách rời việc điều chỉnh các chiến lược giáo dục theo hướng thích ứng sinh thái. Nếu trước đây giáo dục cảm xúc - xã hội được xây dựng trên giả định về một môi trường ổn định, thì nay cần chuyển sang mô hình linh hoạt, tập trung vào năng lực phục hồi tâm lý, kỹ năng xử lý cảm xúc, và sự đồng

cảm với thiên nhiên (Cefai et al., 2018; Darling-Churchill & Lippman, 2016). Theo Cuartas et al. (2025), việc giáo dục cảm xúc - xã hội trong thời kỳ khí hậu biến động cần mở rộng trọng tâm sang năng lực hành vi ứng phó và trách nhiệm xã hội, giúp trẻ không chỉ hiểu cảm xúc của bản thân mà còn biết cách chia sẻ và hành động vì cộng đồng và môi trường sống.

2.5. Định hướng giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non trong bối cảnh biến đổi khí hậu

2.5.1. Nguyên tắc định hướng

Lấy trẻ làm trung tâm – tôn trọng nhịp độ phát triển cá nhân: Giáo dục cảm xúc - xã hội cần đặt trẻ ở vị trí trung tâm, phù hợp với đặc điểm phát triển cá nhân và cảm xúc của từng trẻ, nhằm thúc đẩy sự thích ứng linh hoạt trong môi trường sống nhiều biến động (Bộ GD&ĐT, 2021; Denham, 1998). Sự tôn trọng cá tính là nền tảng hỗ trợ phát triển bền vững.

Gắn kết giữa tâm lý phát triển và biến đổi môi trường: Trẻ mầm non dễ bị ảnh hưởng tâm lý trước các tác nhân môi trường, đặc biệt trong bối cảnh biến đổi khí hậu gia tăng lo âu và bất an ở trẻ nhỏ (Vergunst & Berry, 2022; Hickman et al., 2021). Do đó, giáo dục cảm xúc cần gắn với nhận thức môi trường và an toàn tinh thần cho trẻ.

Tích hợp giáo dục cảm xúc - xã hội với giáo dục vì sự phát triển bền vững: Việc phát triển cảm xúc - xã hội cần hòa nhập vào các chương trình giáo dục vì sự phát triển bền vững, giúp trẻ hình thành giá trị sống tích cực và tinh thần trách nhiệm với môi trường (Cefai et al., 2018; Cuartas et al., 2025). Đây là định hướng then chốt trong giáo dục hiện đại.

2.5.2. Một số định hướng giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non trong bối cảnh biến đổi khí hậu

2.5.2.1. Tăng cường tích hợp giáo dục cảm xúc - xã hội vào các hoạt động trải nghiệm gắn với môi trường tự nhiên

Mục đích: Giúp trẻ phát triển khả năng đồng cảm, nhận diện cảm xúc và tăng cường ý thức bảo vệ môi trường thông qua các tương tác thực tế.

Nội dung và cách thực hiện: Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, việc lồng ghép nội dung giáo dục cảm xúc - xã hội (Social and Emotional Learning – SEL) vào các hoạt động trải nghiệm với thiên nhiên như thăm rừng, chăm sóc vườn cây, hoặc kể chuyện tương tác về môi trường đang thay đổi sẽ tạo điều kiện cho trẻ hình thành cảm xúc tích cực với thiên nhiên và cộng đồng. Những trải nghiệm phát triển năng lực cảm xúc và xây dựng thái độ trách nhiệm với môi trường sống. Theo Cuartas et al. (2025), trải nghiệm với thiên nhiên giúp

trẻ tăng cường kết nối cảm xúc, phát triển tinh thần hợp tác và khả năng ứng phó trước các thay đổi môi trường. Cách tiếp cận phù hợp với định hướng tích hợp nội dung giáo dục trong Chương trình Giáo dục Mầm non Việt Nam (Bộ GD&ĐT, 2021), trong đó khuyến khích tổ chức hoạt động giáo dục gắn với thể giới xung quanh.

2.5.2.2. Ứng dụng phương pháp kể chuyện sáng tạo, trò chơi và nghệ thuật tương tác để hỗ trợ trẻ nhận diện và điều tiết cảm xúc

Mục đích: Giúp trẻ hình thành kỹ năng tự điều chỉnh cảm xúc và phát triển khả năng giao tiếp xã hội tích cực.

Nội dung và cách thực hiện: Các phương pháp như kể chuyện sáng tạo, chơi đóng vai, âm nhạc, hội họa tương tác cho phép trẻ diễn đạt cảm xúc bản thân, từ đó giáo viên có thể hướng dẫn trẻ cách xử lý tình huống gây lo âu hay sợ hãi do những thông tin về biến đổi khí hậu. Denham (1998) cho rằng, việc tạo cơ hội cho trẻ diễn đạt cảm xúc qua hoạt động nghệ thuật sẽ giúp trẻ phát triển nhận thức cảm xúc và điều tiết hành vi phù hợp. Đồng thời, Mondì et al. (2021) khẳng định rằng giáo dục SEL hiệu quả ở lứa tuổi mầm non cần lồng ghép qua trò chơi, tạo điều kiện cho trẻ học cách hợp tác, chia sẻ và giải quyết mâu thuẫn trong bối cảnh thực tế. Giáo viên cần được tập huấn về tâm lý phát triển trẻ nhỏ để lựa chọn nội dung phù hợp và định hướng tích cực cho trẻ.

2.5.2.3. Xây dựng môi trường an toàn, ổn định về tâm lý và tăng cường kết nối giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng

Mục đích: Tạo nền tảng vững chắc để trẻ phát triển cảm xúc - xã hội một cách tích cực và ổn định trước những bất an do biến đổi khí hậu gây ra.

Nội dung và cách thực hiện: Môi trường an

toàn về tâm lý bao gồm không gian học tập thân thiện, mối quan hệ tích cực giữa trẻ - giáo viên - cha mẹ và những giá trị yêu thương, thấu hiểu được lan tỏa trong cộng đồng. Việc phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng sẽ giúp trẻ cảm thấy được bảo vệ, đồng thời khuyến khích sự tham gia của người lớn vào quá trình hỗ trợ cảm xúc cho trẻ. Hickman et al. (2021) chỉ ra rằng lo âu khí hậu (climate anxiety) đang ngày càng phổ biến ở trẻ em và thanh thiếu niên; do đó, môi trường chăm sóc và hỗ trợ tâm lý cần được thiết lập vững chắc từ sớm. Chương trình Giáo dục Mầm non Việt Nam (Bộ GD&ĐT, 2021) cũng nhấn mạnh đến việc xây dựng môi trường giáo dục tích cực, an toàn và hợp tác giữa các lực lượng xã hội.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng ảnh hưởng sâu sắc đến môi trường sống và tâm lý xã hội, việc tái cấu trúc nội dung và phương pháp giáo dục cảm xúc - xã hội cho trẻ mầm non trở thành một yêu cầu cấp thiết nhằm bảo vệ và thúc đẩy sự phát triển toàn diện của trẻ. Tâm lý phát triển là chìa khóa để hiểu đúng quá trình hình thành năng lực cảm xúc - xã hội, từ đó thiết kế các hoạt động giáo dục phù hợp với nhu cầu, đặc điểm lứa tuổi và bối cảnh biến động. Giáo dục cảm xúc - xã hội không chỉ giúp trẻ xây dựng nhân cách bền vững mà còn tăng cường khả năng thích ứng, ứng phó linh hoạt với các tình huống bất ổn do môi trường gây ra. Từ nghiên cứu, đề nghị các cơ sở đào tạo giáo viên mầm non cần lồng ghép nội dung giáo dục cảm xúc - xã hội gắn với nhận thức về môi trường và biến đổi khí hậu vào chương trình đào tạo; đồng thời khuyến nghị ngành giáo dục cần xây dựng bộ công cụ hướng dẫn giáo viên tổ chức các hoạt động phát triển cảm xúc - xã hội theo hướng bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). *Chương trình Giáo dục Mầm non (Ban hành kèm theo Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT ngày 13/4/2021)*.
- [2]. Cefai, C., Bartolo, P., Cavioni, V., & Downes, P. (2018). *Strengthening Social and Emotional Education as a core curricular area across the EU: A review of the international evidence (pp. 1-139)*. Publications Office of the European Union/EU bookshop.
- [3]. Cuartas, J., Ramírez-Varela, L., Spitzer, J., Brieant, A., Ghazanfar, A., Lansford, J. E., & Sanson, A. (2025). Climate Change, Families, and Human Development: Review of the Evidence. *Journal of Cognition and Development*, 1-23.
- [4]. Darling-Churchill, K. E., & Lippman, L. (2016). Early childhood social and emotional development: Advancing the field of measurement. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 45, 1-7.
- [5]. Denham, S. A. (1998). *Emotional development in young children*. Guilford Press.
- [6]. Hickman, C., Marks, E., Pihkala, P., Clayton, S., Lewandowski, R. E., Mayall, E. E., ... & Van Susteren, L. (2021). Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: a global survey. *The Lancet Planetary Health*, 5(12), e863-e873.
- [7]. Malboeuf-Hurtubise, C., Lefrançois, D., Éthier, M. A., Smith, J., Léger-Goodes, T., & Herba, C. M. (2024). Exploring children's despair in the face of climate change. *Communications Psychology*, 2(1), 78.
- [8]. Mondì, C. F., Giovanelli, A., & Reynolds, A. J. (2021). Fostering socio-emotional learning through early childhood intervention. *International Journal of Child Care and Education Policy*, 15(1), 1-43.
- [9]. Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Như Mai và Đinh Thị Kim Thoa (2014). *Tâm lý học trẻ em lứa tuổi mầm non: Từ lọt lòng đến 6 tuổi*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [10]. Vergunst, F., & Berry, H. L. (2022). Climate change and children's mental health: a developmental perspective. *Clinical Psychological Science*, 10(4), 767-785.